

CBG Centrum voor
familiegeschiedenis

JAARVERSLAG 2016

Inhoud

ALGEMEEN.....	2
Inleiding.....	2
Organisatie	2
Van Werk naar Werk	2
SECTOR DIGITALE PRODUCTEN	4
WieWasWie.....	4
CBG Stambomen	4
CBG Familiewapens	5
CBG Familienamen	5
NRO	5
CBG Verzamelingen	6
Projecten	6
Kennis- en zoeksystemen	6
SECTOR EXPERTISE	7
Onderzoek	7
Bronnenzaal.....	7
Website	7
Famillement.....	8
Social media.....	8
Gen.magazine.....	9
Bibliotheek.....	9
Stamboomcafé	9
STAFADFDELING.....	10
Vrienden	10
Marketing	10
RAAD VAN TOEZICHT	12
Staat van baten en lasten over 2016.....	13
Balans per 31 december 2016.....	14

ALGEMEEN

Inleiding

Het jaar 2016 was het eerste volledige jaar voor de organisatie in de nieuwe structuur en samenstelling. Al die vernieuwingen hebben uiteraard nog doorgewerkt in 2016. Met gepaste trots kunnen we vaststellen dat veel van de plannen zijn gerealiseerd, maar ook dat er op enkele terreinen nog wat extra hobbels moeten worden genomen.

Het vernieuwde CBG heeft zich digitaal gepresenteerd en gepositioneerd, en de status quo hebben we definitief achter ons kunnen laten. Vernieuwde businessmodellen hebben hun waarde bewezen, maar ontwikkelingen op de markt voor (internationale) genealogische data gaan snel, nieuwe standaarden (open data) en wetgeving ontwikkelen zich niet altijd synchroon, en de verwachtingen bij onze klanten blijven stijgen. Alertheid blijft geboden.

Aan de uitgeefactiviteiten van het CBG is in 2016 volgens plan definitief een einde gekomen. Voor beide historische reeksen (*Nederland's Patriciaat* en *Nederland's Adelsboek*) is succesvol een nieuwe eigenaar gevonden, zodat het voortbestaan van de series kon worden gegarandeerd. Ook de bijbehorende archieven en voorraden zijn inmiddels overgedragen. We zien dat als een belangrijk maatschappelijk resultaat.

Organisatie

De organisatie is organisatorisch verdeeld in drieën – twee op productie gerichte sectoren (Digitale Producten en Expertise) en een stafafdeling bestaande uit Directie (fulltime directeur) en stafafdeling (controller, financiële medewerkers en een medewerker marketingcommunicatie). Het MT wordt gevormd door de directeur en de beide sectorhoofden. Er wordt zowel binnen de sectoren als daartussen effectief overlegd en samengewerkt, ook in de vorm van tijdelijke projecten.

De ruimtelijke herinrichting van het CBG was eind 2015 afgerond. De nieuwe organisatie is geconcentreerd op de tweede verdieping, en dat blijkt in de praktijk ook goed te werken. Inzet is steeds geweest de vrijgekomen eerste verdieping in onderhuur te kunnen geven. Daarmee werd de belofte ingelost jegens OCW dat de reorganisatie zou leiden tot de beschikbaarheid van overtollige kantoorruimte ten behoeve van andere onderdelen van OCW. Definitieve afspraken daaromtrent met het Rijks Vastgoed Bedrijf zijn gemaakt in het tweede kwartaal van 2016, met dien verstande dat de Onderwijsraad per 1 september 2016 de onderhuurder voor deze verdieping is geworden.

Het zal niet verbazen dat er in de praktijk van dat eerste jaar van het nieuwe CBG al wat organisatorische zaken aan het licht zijn gekomen, die aanpassing behoeven. Zo blijkt dat er bijv. door de transitie naar digitale klantcontacten en vernieuwde producten behoefte ontstaat aan een (geïntegreerde) helpdesk. Tijdelijke voorzieningen moeten hier mogelijk structureel een plek krijgen. En hoewel er in 2016 veel gerealiseerd is hebben we enkele ambities uit het Jaarplan 2016 (deels) moeten doorschuiven naar 2017; deels omdat dit noodzakelijk was vanuit het oogpunt van volgorde van een aantal ambities, en daarnaast omdat op enkele momenten moest worden voorkomen dat de organisatie zou worden overvraagd.

Van Werk naar Werk

Na de reorganisatie is op 1 juli 2015 CBG nieuwe stijl van start gegaan. Vijftien bovenformatieve medewerkers van het CBG kregen op die datum officieel de status

medewerker Van Werk Naar Werk (VWNW). Met deze medewerkers zijn vervolgens individuele afspraken gemaakt over mogelijke uitstroom, instroom in een andere functie of pensionering, waarbij eind 2015 negen medewerkers overbleven met de status VWNW. In 2016 heeft vervolgens één medewerker een andere werkkring gevonden en zijn met nog drie medewerkers afspraken gemaakt met betrekking tot uitstroom (pensioen en vervroegde uittreding).

Vijf medewerkers werden eind 2016 nog intensief begeleid op weg naar een andere werkomgeving, waarvan er in 2016 drie extra werkervaring hebben opgedaan via detachering. De verwachting is dat deze inspanningen de kans hebben vergroot op het vinden van een nieuwe werkplek.

SECTOR DIGITALE PRODUCTEN

De sector digitale producten bestond uit diverse productbeheerders, een beheerder NRO, een datamanager, een ICT-programmamanager en een coördinator projecten.

WieWasWie

Ook in 2016 is weer veel aandacht uitgegaan naar WieWasWie. Dit portal heeft een centrale positie binnen het CBG productenpakket. Het in 2013 gestarte Programma achterstallig onderhoud WieWasWie is in december 2016 afgerond. Het programma bestond uit een aantal deeltrajecten die deels parallel liepen. In 2015 werd WieWasWie van dedicated eigen servers naar de cloud gebracht.

Conform de opdracht van de subsidiegever is vervolgens gewerkt aan de introductie van een verdienmodel. Uitgangspunt was daarbij dat WieWasWie door het publiek gratis gebruikt moet kunnen blijven worden. Er is gekozen voor een drieledig verdienmodel waarbij 1) Deelnemers van WieWasWie (deelnemende archieven en erfgoedinstellingen) middels een bescheiden platformbijdrage hun directe betrokkenheid bij de continuïteit van het platform mede vorm geven, 2) bezoekers middels een zogenaamd Premium-abonnement extra zoekfunctionaliteiten krijgen en 3) (internationale) commerciële partijen tegen betaling een licentie op de index kunnen nemen.

Het eerste deel van het verdienmodel is in 2016 verwezenlijkt door met alle Deelnemers een Deelnemersovereenkomst te sluiten. Vervolgens is per 8 februari 2016 het Premium-abonnement geïntroduceerd waarmee gebruikers tegen betaling van € 18,50 de beschikking krijgen over extra functionaliteit zoals zoeken op twee namen én zoeken met wildcards. Digitale Vrienden krijgen een gratis Premium-abonnement en klassieke Vrienden kunnen het Premium-abonnement aanschaffen met € 8,50 euro korting. In juni 2016 is vervolgens een licentieovereenkomst gesloten met Ancestry. In 2017 zal worden gekeken of een vierde pijler onder het verdienmodel kan worden gerealiseerd in de vorm van sponsoring.

In 2016 is de aanbestedingsprocedure afgerond voor een nieuwe partner ten behoeve van beheer en doorontwikkeling van WieWasWie. In november is een overeenkomst getekend met het bedrijf QDelft.

Ook is in 2016 een nieuw frontend voor WieWasWie gerealiseerd. De nieuwe website is begin 2017 als beta-website gelanceerd naast de bestaande website. Volgens planning is de oude website half maart offline gehaald.

In 2016 voerden 1.224.231 gebruikers (+5%) samen 3.948.954 zoeksessies uit (+0 %). Dit gaf in totaal bijna 144 miljoen pageviews. Ruim 80% van de bezoekers was afkomstig uit Nederland. Ongeveer 10% van de bezoekers was afkomstig uit de Verenigde Staten en Canada.

CBG Stambomen

Ten behoeve van de toekomstige ontwikkeling van CBG Stambomen (voorheen StamboomNederland) is besloten om een extern adviseur te laten onderzoeken wat de kansen en de mogelijkheden zijn van CBG Stambomen als depot van onderzoeksresultaten van derden, waarbij m.n. aandacht zal zijn voor mogelijke synergie met WieWasWie en aanbieders van stamboombouwprogramma's. Dit onderzoek zal in de eerste helft van 2017 worden uitgevoerd.

Op 31 december 2016 bevatten alle stambomen in CBG Stambomen tezamen 19,7 miljoen personen (2015: 16,4 miljoen), een groei van 20,4 % (2015: 19,5%). Van al deze personen is door de gebruikers van CBG Stambomen 79,3 % als niet-openbaar aangemerkt (2015: 79,4%).

CBG Familiewapens

Bij de vernieuwing en doorontwikkeling van de websites van het CBG is in 2016 voorrang gegeven aan cbg.nl, [WieWasWie](http://WieWasWie.nl) en de noodzakelijke introductie van een nieuw systeem voor financiën en CRM. Gedurende het jaar zijn de plannen voor vernieuwing van uiterlijk en functionaliteit van CBG Familiewapens (voorheen Heraldische DataBank) verder uitgewerkt met de beheerspartner Picturae. Concrete plannen liggen nu klaar voor de start van de werkzaamheden in de tweede helft van 2017.

In 2016 is verder gewerkt aan uitbreiding van de CBG-collecties in CBG Familiewapens, met name met 20^e eeuwse zegels uit de Collectie de Vries en heraldische afbeeldingen uit de familiedossiers. Er is een project gestart om de heraldische collectie Muschart te digitaliseren. Daarnaast zijn de lemma's uit het *Heraldisch Vademecum* voorbereid om opgenomen te kunnen worden in de vernieuwde CBG Familiewapens.

In 2016 trok CBG Familiewapens 131 duizend gebruikers (2015: 112 duizend), die samen goed waren voor 1,17 miljoen pageviews (2015: 1,06 miljoen).

CBG Familienamen

In overleg met het Meertens Instituut is CBG Familienamen (voorheen de Nederlandse FamilienamenBank) in december 2015 overgebracht van een server van de KNAW naar de eigen cloudomgeving van het CBG. Sinds maart 2016 is CBG Familienamen niet meer te bekijken op de website van het Meertens Instituut, maar wordt vanaf de website van het Meertens Instituut doorverwezen naar de nieuwe URL van het CBG.

Omdat bij de vernieuwing en doorontwikkeling van de websites van het CBG in 2016 voorrang is gegeven aan cbg.nl, [WieWasWie](http://WieWasWie.nl) en de introductie van een nieuw systeem voor financiën en CRM, om de organisatie niet te belasten met te veel vernieuwingsprojecten tegelijk, is de start van de technische vervanging en vernieuwing van het uiterlijk van CBG familienamen uitgesteld tot eerste kwartaal 2017.

Door de overgang van CBG Familienamen van het Meertens Instituut naar het CBG beschikken we niet over goede vergelijkbare bezoekersstatistieken. In de tweede helft van 2016 werden ongeveer 1,75 miljoen pagina's geraadpleegd.

NRO

De dienstverlening met behulp van het in 2015 nieuw ontwikkelde Nationaal Register van Overledenen (NRO) is in 2016 goed op gang gekomen. Het vernieuwde NRO (dat alleen ten kantore van het CBG door daartoe geautoriseerde medewerkers kan worden ingezien) is niet alleen geschikt voor het opvragen en genereren van de klassieke persoonslijsten. Het NRO is ook ingericht om op een efficiënte wijze de houders van PL-abonnementen van dienst te zijn. Daarnaast zijn we nu beter in staat om grote bestanden van o.a. medisch onderzoekers en historisch-demografisch onderzoekers te matchen om bijv. overledenen op te sporen.

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft eind 2015 besloten om het Vestigingsarchief (met ca. 2,5 miljoen persoonskaarten van geëmigreerde Nederlanders) in gedigitaliseerde vorm onder te brengen bij het CBG. Het CBG adviseerde het Ministerie in 2016

ten aanzien van de uitvoering van het digitaliserings- en indexeringstraject van het Vestigingsarchief en heeft plannen gemaakt om het NRO uit te breiden met een speciale onderdeel ten behoeve van de metadata en index van het Vestigingsarchief.

In 2016 werden 49.868 Persoonskaarten en Persoonslijsten verstrekt (2015: 53.006).

CBG Verzamelingen

Sinds de reorganisatie betrachten wij maximale terughoudendheid bij het opnemen van nieuwe verzamelingen en archieven. Nieuw materiaal wordt alleen nog geacquireerd wanneer het een grote toegevoegde waarde heeft voor de bij het CBG aanwezige expertise en wanneer er geen andere meer voor de hand liggende archiefbewaarplaatsen in aanmerking komen.

Er is een aantal projecten gestart waarbij collecties gedeeltelijk worden gesaneerd, herplaatst, herverpakt, nader ontsloten en/of gedigitaliseerd. Dit leidt tot efficiëntere indeling van de depotruimte, waardoor collecties die in de kantoorruimtes van het CBG stonden nu in de depotruimtes een plek konden vinden.

Begin juli 2016 is de Digitale Studiezaal, waarin digitale onderdelen van de verzamelingen kunnen worden getoond, vervangen door de beeldbank in de nieuwe website CBG Verzamelingen. Dit leidde tot een groei van 1,5 miljoen pageviews in de eerste helft van 2016 naar 2,01 miljoen pageviews in de tweede helft van het jaar.

Projecten

Bij het CBG loopt steeds een groot aantal vrijwilligersprojecten in verband met ontsluiting en digitalisering van collecties. Alle lopende projecten zijn afgelopen jaar geëvalueerd en opnieuw geprioriteerd. Tevens is een aantal gewenste projecten langs dezelfde meetlat gelegd. Dit heeft geleid tot een planning voor de korte en middellange termijn.

De firma Deventit heeft de opdracht gekregen om voor het CBG een website te ontwikkelen waarop (grote aantallen) vrijwilligers van thuis uit kunnen werken aan projecten om gedigitaliseerde collecties te indexereren en/of te transcriberen.

Kennis- en zoeksystemen

De start van het project om het bestaande Collectie Registratie Systeem (CRS) te vervangen is uitgesteld. Dit project maakt deel uit van de ontvlechting en vervanging van diverse legacy-systemen op basis van Providex; met name CMS, CRM, financiën, NRO en indexeringsstool voor vrijwilligers. Het NRO is inmiddels vernieuwd, de vervanging van de vrijwilligerstool is aanbesteed en in de eerste helft van 2017 wordt met voorrang AFAS geïntroduceerd ten behoeve van financiën en CRM. Het project ter vervanging van het CRS zal daarna ter hand worden genomen.

De binnen het CBG aanwezige kennis, van antwoorden op veel gestelde vragen tot informatie over werkwijze en werkveld, wordt vastgelegd in kennissysteem Confluence. De onderzoekers binnen de sector Expertise maken er reeds gebruik van. Het beheer van Confluence is in 2016 overgegaan op de datamanager van CBG. In 2017 zal Confluence worden ingericht voor gebruik ten behoeve van de helpdesk, de financiële administratie en het NRO. Daarna zal worden gekeken of ook andere afdelingen hier baat bij kunnen hebben.

SECTOR EXPERTISE

De sector expertise bestond uit het team redactie, team onderzoek, de informatiespecialist en een depotmedewerker.

Onderzoek

De medewerkers van het team onderzoek worden ingezet voor de verschillende vormen van schriftelijke en telefonische dienstverlening. Daarnaast bieden zij op afroep ondersteuning in de bronznaal en bij het wekelijkse spreekuur voor Vrienden.

In 2016 was er een verdere groei van het aantal vragen en verzoeken om inlichtingen. Het aantal groeide naar 3.336 (2015: 3.078). De groei wordt vooral veroorzaakt door het aantal gratis verstrekte inlichtingen.

Vanuit het team onderzoek werd het vooronderzoek gedaan voor een groot deel van de twee series van Verborgten Verleden die in 2016 werden uitgezonden en er werd voorbereidend onderzoek gedaan voor twee series die in 2017 worden uitgezonden. Daarnaast werd ondersteuning gegeven aan particuliere onderzoekers en instellingen als Fiom, Rode Kruis en het Rijksvastgoed- en ontwikkelingsbedrijf (onbeheerde nalatenschappen).

Bronnenaal

In de bronznaal doen onderzoekers hun onderzoek zonder directe begeleiding ter plaatse. De zelfwerkzaamheid van de bezoekers wordt zoveel mogelijk bevorderd door goede schriftelijke ondersteuning. Medewerkers van het team onderzoek zijn op afroep beschikbaar voor het publiek, in de eerste plaats voor telefonische ondersteuning, en wanneer dit noodzakelijk is ook door ondersteuning ter plaatse in de bronznaal. Er was bijzondere aandacht voor het onderhoud van de lees- en scanapparatuur en voor de beschikbaarstelling van digitale bronnen via de computers in de bronznaal.

Door het 'inloopkarakter' van de bronznaal worden de bezoekers niet meer geteld, maar de indruk bestaat dat de dalende trend in 2016 doorgezet is. Twee belangrijke groepen die zich laten onderscheiden zijn de groep 'microfilms Nationaal Archief' (diverse archiefbronnen van het Nationaal Archief, vooral geraadpleegd in het kader van historisch onderzoek) en de groep 'genealogisch onderzoek Suriname'. Voor de laatste groep zijn de burgerlijke stand van Suriname en de Volkstelling 1921 belangrijke bronnen. Daarnaast zijn er de vaste bezoekers van de voormalige studiezaal en de 'spontane bezoekers' die – vaak onvoorbereid – naar de bronznaal komen om onderzoek te doen.

Er is verder gewerkt aan de inventarisatie van de collectie microfiches ten behoeve van selectie voor digitalisering en sanering. Uitgangspunt is dat wat nu nog niet digitaal beschikbaar is, en niet door andere instellingen digitaal beschikbaar gesteld zal worden, bij voorrang door het CBG gedigitaliseerd zal worden.

Website

Op 1 september 2016 ging de volledig vernieuwde website cbg.nl live. Deze website is een belangrijk platform voor de expertisefunctie van het CBG en biedt een centrale toegang tot de andere websites van het CBG. Het ontwerp van de website is van de hand van Fabrique. Binnen team redactie werd met ondersteuning van team onderzoek de inhoud van de website cbg.nl vervaardigd.

De gebruiker krijgt op cbg.nl ondersteuning bij zijn onderzoek. De website bevat daarvoor bijvoorbeeld een compact stappenplan voor beginners en veel pagina's met de onderwerpen

die we als de basiskennis voor familiehistorisch onderzoek beschouwen. Meer gespecialiseerde kennis is te vinden op de thema-pagina's, bijvoorbeeld over 'militaire voorouders' en 'de zeven pijlers van de genealogie'. De website bevat ook uitgebreide informatie over de bronnen die het CBG beheert en die het via de websites en bronnenzaal aanbiedt. De informatiepagina's vertellen waar en hoe de specifieke bronnen te vinden zijn, bieden tips, geven concrete voorbeelden en linken naar relevante informatie elders.

De volledig vernieuwde website krijgt veel waardering van het publiek. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de toekenning van de tweede prijs in de categorie Publieksprijs bij de Geschiedenis Online Prijs 2017 (16 februari 2017).

Famillement

Op 2 juni 2016 vond voor de derde keer het tweejaarlijkse Famillement plaats. Het werd dit keer georganiseerd samen met en deels op het terrein van Het Utrechts Archief (HUA), tegelijk met de Utrechtse Stadsdag. Er was een afwisselend programma, met lezingen, workshops, expert-meetings en (67) informatiestands. Enthousiaste reacties, een overweldigende opkomst van ruim 2.850 bezoekers en een gemiddelde waardering van een 7,8 tonen aan dat het een geslaagd evenement was. In het najaar van 2016 is een begin gemaakt met de voorbereiding van het Famillement 2018 in Leeuwarden.

Social media

Binnen de organisatie wordt voortdurend gewerkt aan het verbeteren van het marketingbewustzijn. Waar eind 2015 werd begonnen om de focus van de social media van het CBG meer te leggen bij de producten en diensten van het CBG en minder bij gerelateerde onderwerpen is deze lijn in 2016 voortgezet. Om de binding met social media in de organisatie beter te wortelen is bovendien in maart 2016 een organisatie brede social media training georganiseerd.

Het team redactie heeft in 2016 nauw samengewerkt met de marketingfunctionaris en gezorgd om de focus te verleggen van kwantiteit naar kwaliteit. Dit betekent dat er naar verhouding minder social media berichten zijn geplaatst dan het voorgaande jaar, maar dat de berichtgeving beter aansloot bij de activiteiten van het CBG. Deze aanpak heeft gunstig uitgepakt, zo zijn de volgers op social media wederom gestegen, maar nog belangrijker: ook het bereik is gestegen.

Gezien de verlegde focus naar meer CBG gerelateerde nieuwsberichten betekent dit wat betreft het bereik op Facebook ondanks de geringe stijging in werkelijkheid meer aandacht voor de CBG-producten en diensten. Hoewel het bereik in absolute getallen niet dusdanig is gegroeid, is het aantal volgers wel aanzienlijk groter dan in 2015: een stijging van 55%.

Voor Twitter is het bereik in 2016 bijna verdubbeld, een stijging van 97% (51.198 in 2016 t.o.v. 25.956 in 2015). Dit is opmerkelijk gezien de geringe stijging van 12% in het aantal Twitter-volgers (3146 in 2016 t.o.v. 2806 in 2015). Het vergrote bereik is met name te verklaren uit de verhoogde interactie in 2016 t.o.v. 2015.

Volgers	2015	2016
CBG Twitter	2806	3146
CBG Facebook	2181	3411
CBG LinkedIn	420	482

Daarnaast is er voor gekozen om LinkedIn in 2016 actiever in te zetten. Waar het voorheen werd gebruikt voor het zenden van zakelijke berichten zoals vacatures, worden nu ook meer informatieve berichten (bijv. vernieuwing site, samenwerking Ancestry) via het platform gedeeld.

Bereik	2015	2016
CBG Twitter per maand	25.956	51.198
CBG Facebook per bericht	1.505	1.524
CBG LinkedIn per maand	onbekend	2.460

Gen.magazine

In 2016 verschenen vier afleveringen van het CBG-kwartaalblad *Gen.magazine. Tijdschrift voor familiegeschiedenis*. Het kwartaalblad heeft zich ontwikkeld tot een breed en journalistiek publieksblad voor familiegeschiedenis, met een gevarieerd en kwalitatief goed aanbod aan informatie. In 2016 waren de themadossiers gewijd aan 'Misdad en straf', 'Famillement 2016', 'Trouwen' en Huis en haard'.

De digitale beschikbaarstelling van het blad zal het CBG vanaf 2017 niet meer uitbesteden, maar zelf ter hand nemen. Dat scheelt aanmerkelijk in de kosten en biedt meer flexibiliteit. In 2016 is begonnen met de technische voorbereidingen hiervoor.

Bibliotheek

Voor de bibliotheek is in 2016 een collectieprofiel opgesteld. In afwachting van de invoering van het nieuw collectieregistratiesysteem is in nog niet begonnen met de uitvoering rondom de vernieuwde oriëntatie op de collectie.

Stamboomcafé

Elke laatste dinsdag van de maand – met uitzondering van de vakantiemaanden – vindt het Stamboomcafé plaats. Om naast het vaste publiek meer mensen de mogelijkheid te geven het Stamboomcafé bij te wonen, is ervoor gekozen om het Stamboomcafé vanaf september niet om 16.00 uur te laten beginnen, maar om 18.00 uur. Deze pilot is gestart n.a.v. verschillende zoeken via mail en social media over het tijdstip. Tijdens de bijeenkomsten werd zoals altijd een inleiding gegeven over een actueel thema binnen de familiegeschiedenis. Vervolgens biedt het CBG de aanwezigen de gelegenheid elkaar en medewerkers van het CBG te ontmoeten en informatie uit te wisselen. Zo werden onder andere de volgende websites behandeld: AlleFriezen (Tjerk Tigchelaar), Geneanet (Odette Franssen), WieWasWie (Rob den Braasem) en Wat staat daer? (Christian van der Ven, Luud de Brouwer en Gerard Kuijpers). Daarnaast werden de volgende thema's en projecten uitgelicht: genealogisch bloggen (Volkert Groothoff), Oorlogskinderen van de Rivierenbuurt (An Huitzing), 'Op zoek naar George' (Kim Heijdenrijk) en 'Het schrijven van familie verhalen' (Jitske Veldman en Gea ter Heege).

STAFDELING

Vrienden

In 2015 werden de Vrienden van het CBG voorbereid op de nieuwe Digitale Vriendschap die op 1 januari 2016 werd gelanceerd. De nieuwe categorie Digitale Vrienden onderstreept de digitale dienstverlening van het vernieuwde CBG. Verschil tussen het Klassieke en Digitale Vriendenpakket is, bij gelijk tarief (40 euro per jaar) te vinden in een aantal zaken. Zo hebben Digitale Vrienden in tegenstelling tot Klassieke Vrienden alleen toegang tot de digitale versie van het kwartaalblad *Gen.magazine* en kunnen zij kosteloos een Premium jaarabonnement op WieWasWie verwerven. Klassieke Vrienden ontvangen daarentegen *Gen.* ook als gedrukt blad en kunnen gebruik maken van een korting op het Premium jaarabonnement op WieWasWie (zij betalen 10,- euro i.p.v. 18,50 euro). Een extra voordeel voor Klassieke Vrienden is dat zij gebruik kunnen maken van kortingen op uittreksels van persoonskaarten en –lijsten. Bij beide Vriendschappen is toegang tot CBG Verzamelingen inbegrepen.

In 2016 is de inzet geweest om het aantal Vrienden minstens te stabiliseren op 9.500 en is in het verlengde daarvan gewerkt aan het creëren van een positieve trendbeuk, na een aantal jaren met dalende aantallen Vrienden. Dat streven is gerealiseerd. Zowel de nieuwe propositie voor Digitale Vrienden als de openstelling van onze bibliotheek en gedigitaliseerde collecties per 1 september hebben tot een extra groei geleid. Hierdoor werd per ultimo 2016 de grens van 11.000 Vrienden gepasseerd, een groei van 14,7%.

Voor de CBG Vrienden bood de overgang van de Digitale Studiezaal naar CBG Verzamelingen en CBG Bibliotheek grote voordelen. Waar voorheen gewerkt werd met een stelsel van eenheden om scans te bekijken, kunnen Vrienden nu kosteloos de enorme hoeveelheid scans kunnen bekijken. Ook administratief betekende dit een serieuze organisatorische verlichting.

Het nieuwe Vriendenpakket werd in dezelfde periode geïntroduceerd als het betaalde abonnement op WieWasWie, het Premium jaarabonnement. Dit heeft ertoe geleid dat we niet alleen nieuwe Vrienden hebben kunnen verwelkomen, maar ook dat bestaande Vrienden overstapten naar de nieuwe Digitale Vriendschap. Dit was een bevestiging van onze marketing-inzet dat niet alleen een nieuw publiek behoefte had aan een meer digitaal

Vriendschap			
<i>per 31/12</i>	2015	2016	
Klassiek	9.487	8.263	75%
Digitaal	0	2.680	24 %
Overig	159	127	1 %
Totaal	9.646	11.070	100 %

vormgegeven dienstenpakket, maar ook een deel van onze trouwe Vrienden. Het jaar werd afgesloten met zo'n 75 % Klassieke Vrienden en ca. 24 % Digitale Vrienden.

Marketing

Samen met strategisch ontwerpbureau Fabrique onderzochten we eind 2015 en begin 2016 hoe de verschillende CBG-producten zich tot elkaar verhouden en voor welke uitstraling wij wilden kiezen. Om ons kwaliteitsimago wat op te frissen, besloten we om wel de krachtige en bekende lettercombinatie CBG te behouden, maar af te stappen van het ouderwetse 'bureau'. Als CBG|Centrum voor familiegeschiedenis hebben we nu een naam waarin onze centrale dienstverlenende positie beter doorklinkt en waarmee we een breder publiek hopen aan te spreken. We kozen voor de toegankelijker term *familiegeschiedenis*, ook omdat we willen onderstrepen dat we het volledige spectrum van de familiegeschiedenis tot ons werkgebied

rekenen: van familienamen tot –wapens, van familiearchieven tot stambomen en van stambomen tot familie verhalen.

Naast ons hoofdmerk hebben we er uiteindelijk ook voor gekozen in de nieuwe huisstijl onze verschillende takken een duidelijke CBG-naam te geven door het hoofdmerk CBG door middel van een tilde (kringelteken) aan het product te verbinden. Zo is de Nederlandse FamilienamenBank omgedoopt tot CBG Familienamen, de Heraldische DataBank tot CBG Familiewapens en Stamboom Nederland tot CBG Stambomen. De overige CBG-collecties, eerst te vinden via de Digitale Studiezaal, hebben nu twee aparte vernieuwde sites gekregen: CBG Bibliotheek en CBG Verzamelingen.

In onze nieuwe CBG-huisstijl kozen we voor de Alwyn, de letter die voor het logo van *Gen.magazine* wordt gebruikt: hij is terug te zien in de ondertitel Centrum voor familiegeschiedenis en in de namen van onze producten CBG-Familiewapens, -Familienamen en -Stambomen. Voor het woordbeeld CBG ging de keuze naar de Fresco, een letter van de Nederlandse typograaf Fred Smeijers.

De geleidelijke introductie van de extra lading in het logo/merk "CBG" met "Centrum voor familiegeschiedenis" wordt consequent doorgezet en heeft op basis van onze gebruikservaringen de beleving van het merk positiever gemaakt. Waar we in 2015 al startten met onze nieuwe naam CBG|Centrum voor familiegeschiedenis werd in mei 2016 ook het nieuwe logo geïntroduceerd via social media. In het voorjaar is ook begonnen met de geleidelijke overgang op de vernieuwde huisstijl in ons briefpapier en onze enveloppen. De nieuwe CBG-stijl wordt in 2017 verder uitgerold met de ontwikkeling van visitekaartjes, advertenties, een roll-up banner en posters.

Reacties op de vernieuwde huisstijl en de nieuwe website zijn zonder uitzondering positief. Met het vernieuwde CBG.nl kunnen we ons profileren als hét landelijke expertise- én informatiecentrum voor familiegeschiedenis. Online is het zoeken door al onze bronnen centraal gesteld en blijft ook onze expertise-functie niet onderbelicht door de verschillende bronnen-, kennis- en themapagina's die continu worden aangevuld. De livegang van CBG.nl zorgde in september voor uitzonderlijk veel media-aandacht en heeft voor tijdelijke bezoekerspieken gezorgd n.a.v. deze nieuwsuitingen. Zo zorgde de uitzending van EditieNI voor ruim tien keer zo veel online bezoekers (13 september: 19.308 bezoekers) en zorgde ook het artikel in *Trouw* voor een piek (16 september: 15.177 bezoekers).

De overgang van de Digitale Studiezaal naar CBG Verzamelingen en CBG Bibliotheek verliep soepel doordat de 'oude' site enkele maanden naast de 'nieuwe' bèta-versies van CBG Verzamelingen en CBG Bibliotheek draaide. In die maanden is feedback verzameld van Vrienden en bezoekers die is omgezet in verbeterpunten voor de nieuwe website. Hierdoor waren de reacties op CBG Verzamelingen en CBG Bibliotheek voor het merendeel positief. Bezoekers konden immers gericht zoeken door de veel uitgebreidere zoekmogelijkheden. Hoewel men over het algemeen enthousiast reageerde op de nieuwe functionaliteiten, kregen we regelmatig het commentaar dat men de sites nog wat saai vond ogen. Deze feedback is bij de lancering op 1 september direct ter harte genomen door een etalage te introduceren. In deze etalage wordt een greep uit onze bronnen getoond. Daarnaast hebben we ook geprobeerd om de zoekresultaten nog duidelijker te presenteren.

Naast onze digitale aanwezigheid blijven onze fysieke contactmomenten ook van belang. Het Famillement in 2016 (waarover hierna meer) liet zien hoe succesvol een dergelijk evenement kan zijn.

RAAD VAN TOEZICHT

De samenstelling van de Raad van Toezicht bleef in 2016 ongewijzigd. De raad benoemde mevrouw De Baar per 1 mei voor een tweede zittingstermijn. Aan het eind van het verslagjaar bestond de Raad van Toezicht uit de heer Versélewel de Witt Hamer (voorzitter), mevrouw De Baar (vice-voorzitter), de heer Kortmann, mevrouw Rechsteiner en de heer Van der Vorm.

De Raad van Toezicht vergaderde in 2016 vier maal ten kantore van het CBG (22 maart, 7 juni, 13 september en 13 december.)

In de voor- en najaarsvergadering met de algemeen directeur van het Nationaal Archief zijn de jaarstukken over 2015, de (financiële) ontwikkelingen in 2016 en de begroting 2017 besproken met voorzitter van de Raad van Toezicht en directeur-bestuurder van het CBG. Dit heeft o.a. geleid tot de definitieve vaststelling van de subsidie 2015, en de instemming van de subsidiegever met de begroting 2017, als gerealiseerd in de subsidiebeschikking d.d. 31 januari 2017.

De aandacht van de Raad van Toezicht was naast het financieel toezicht (kwaliteit en inhoud financiële rapportages, jaarstukken en begroting) gericht op de gevolgen van de reorganisatie uit 2015, juridische zaken, marketing en communicatie, en de ontwikkelingen rondom de (digitale) Vriendschap van het CBG en de exploitatie van WieWasWie.

L. Voogt, directeur

Staat van baten en lasten over 2016

BATEN

	Realisatie 2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
<i>Subsidiebaten</i>			
<u>Subsidie Nationaal Archief</u>	1.773.660	1.773.700	1.773.660
Overige subsidies	172.249	172.249	63.061
Baten advisering en dienstverlening	554.127	602.600	750.707
Contributies en giften	384.647	377.500	379.353
Overige baten	14.058	40.000	286.296
Bestemmingsfonds reorganisatiekostenvergoeding OCW		<u>733.400</u>	
Totale baten	<u>2.898.741</u>	<u>3.699.449</u>	<u>3.253.077</u>

LASTEN

Personeelslasten	1.462.237	1.313.700	1.507.193
Materiële lasten	1.645.783	1.632.349	1.451.790
	<u>3.108.020</u>	<u>2.946.049</u>	<u>2.958.983</u>
Reorganisatieverplichtingen	<u>660.726</u>	<u>753.400</u>	<u>524.147</u>
Bestemmingsfonds reorganisatiekostenvergoeding OCW		0	
Totaal lasten	<u>3.768746</u>	<u>3.699.449</u>	<u>3.483.157</u>
Saldo baten en lasten	-870.005	0	-230.080
Financiële baten en lasten	14.106		30.907
Saldo baten en lasten	<u>-855.898</u>	<u>0</u>	<u>-199.173</u>
Resultaatbestemming			
Onttrekking / dotatie aan Roeline E. van Peschfonds	-101.001		251.893
Dotaties aan (bestemmings)reserve(s)	10.151		25.603
Onttrekking / dotatie Algemene Reserve	- 104.322		58.352
Onttrekking aan (bestemmings)reserve(s)			-10.847
Onttrekking bestemmingsfonds reorganisatiekostenvergoeding OCW	<u>-660.729</u>		<u>-524.174</u>
	<u>-855.898</u>		<u>-199.173</u>
Resultaat na mutaties (bestemmings)reserves	<u>0</u>		<u>0</u>

Balans per 31 december 2016

(na resultaatbestemming)

	31-12-2016	31-12-2015	
<u>Activa</u>			
<u>Vaste Activa</u>			
1 Immateriële vaste activa			
Websites	<u>171.863</u>	<u>3.642</u>	3.642
		<u>171.863</u>	
2 Materiële vaste activa			
Gebouwen en terreinen	23.408	27.921	
Inventaris en inrichting	833	5.985	
Automatisering	128.220	112.589	
		<u>152.461</u>	<u>146.495</u>
3 Financiële vaste activa			
Overige vorderingen		<u>0</u>	<u>65.000</u>
<u>Vlottende Activa</u>			
4 Vorderingen en overlopende activa			
Debiteuren	53.333	141.674	
Overige vorderingen	62.218	86.178	
Overlopende activa	<u>31.587</u>	<u>49.810</u>	
		<u>147.138</u>	<u>277.662</u>
5 Liquide middelen			
Kas	112	199	
Bank	98.222	90.791	
Spaarrekeningen	<u>2.132.319</u>	<u>2.929.182</u>	
		<u>2.230.653</u>	<u>3.020.172</u>
Totaal Activa		<u>2.702.115</u>	<u>3.512.971</u>
<u>Passiva</u>			
6 Eigen vermogen			
Algemene reserve	226.544	330.866	
Roeline E. van Peschfonds	150.892	251.893	
Bestemmingsreserves	72.146	61.995	
Bestemmingsfonds reorganisatiekostenvergoeding	<u>1.558.976</u>	<u>2.219.701</u>	
		<u>2.008.558</u>	<u>2.864.455</u>
7 Kortlopende schulden en overlopende passiva			
Schulden aan leveranciers	130.307	125.720	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	40.200	39.521	
Schulden inzake pensioenen	18.620	20.379	
Overige schulden	114.278	69.721	
Overlopende passiva	<u>390.152</u>	<u>393.175</u>	
		<u>693.557</u>	<u>648.516</u>
Totaal passiva		<u>2.702.115</u>	<u>3.512.971</u>